Resurssipoliittinen osasto/Warsta ja Halinen

Puolustusvoimien infrastruktuurin kehittäminen

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt puolustusministeriöltä arviota miten puolustushallinnon infrastruktuuria tullaan kehittämään Valtioneuvoston puolustusselonteon kirjauksien pohjalta. Tätä muistiota täydentää Powerpoint-esitys.

Puolustushallinnon käytössä oleva infrastruktuuri ja sen yleiset kehittämisnäkymät

Puolustusvoimien käytössä olevat alueet ovat pääosin Metsähallituksen omistuksessa. Metsähallitus hyödyntää alueita metsänhoidollisesti sekä muihin tarkoituksiin, kuten luonnonsuojeluun. Puolustusvoimat maksaa alueiden käytöstä vuokraa, jonka määrittämisen yleisenä lähtökohtana on toiminnan vaikutukset alueen tuottomahdollisuuksiin. Puolustusvoimien käytössä on n. 290 900 Ha Metsähallituksen alueita.

Puolustusvoimien käytössä olevat rakennukset ja rakenteet omistaa pääosin Senaatti-kiinteistöt. Puolustushallinnossa on käytössä ns. pääomavuokrajärjestelmä, jossa puolustushallinto itse tuottaa rakennusten yllä- ja kunnossapitopalvelut Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kautta. Omistaja vastaa investoinneista kiinteistökantaan ja puolustusvoimat maksaa sidotusta pääomasta vuokraa valtion yleisten periaatteiden mukaisesti.

Puolustusvoimat käytti kiinteistömomentin menoihin vuonna 2016 yhteensä n. 249 miljoonaa euroa. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen liikevaihto oli n. 156 miljoonaa euroa. Puolustusvoimien rakennuslaitokselle maksama ylläpitovuokrasumma oli noin 100 miljoonaa euroa. Rakennuslaitos työllisti 716 htv:tta.

Valtioneuvoston puolustusselonteko ja infrastruktuuri

Valtioneuvoston puolustusselonteossa on linjattu infrastruktuurin osalta seuraavasti:

”Varuskuntaverkosto ylläpidetään rauhan ajan koulutustarpeen sekä sodan ajan tarpeiden edellyttämällä tasolla. Puolustusvoimien vuoteen 2030 ulottuvassa toimitilastrategiassa arvioidaan tilahallinnan keskeisimmät sisäiset ja ulkoiset muutostekijät sekä kehittämistarpeet.”

”Tilahallinnan sopeuttamisella tavoitellaan vuoteen 2020 mennessä kustannussäästöjä, jotka vakauttavat tilahallinnan kustannusten nousupainetta. Sopeuttamista jatketaan tilatehokkuutta ja -taloudellisuutta kehittävin toimenpitein.”

Valtioneuvoston selonteko sisältää useita muita kirjauksia, joilla on suoraa tai välillistä vaikutusta puolustushallinnon infrastruktuurin kehittämiseen.

Puolustushallinnon infrastruktuuria koskevat kustannuspaineet

Puolustushallinnon toimitilakustannukset ovat viimeisen vuosikymmenen aikana kasvaneet nopeammin kuin muut puolustusmenot. Toimitilakustannusten suhteellista nousua on pyritty hillitsemään mm. puolustusvoimauudistuksen supistavilla muutoksilla varus-

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

kunta-, varikko- ja muuhun rakenteeseen. Investointeja on mahdollisuuksien mukaan kohdistettu uudisrakentamisen sijaan peruskorjaukseen, turhia rakennuksia on luovuttu ja ylläpitoon on kohdistettu säästötoimenpiteitä. Seuraavat syyt aiheuttavat edelleen tarvetta säästää tilahallinnan menoista:

- Valtion yleiset linjaukset, keskeisenä valtion kiinteistöstrategian velvoitteet.
- Tilahallinnan kustannusten osuuden jatkuva kasvu puolustusbudjetista.
- Välttämättömyys investoida tulevaisuudessa kehittämisohjelmien, perusparannustarpeiden (mm. tilojen terveellisyys) ja räjähdeturvallisuuden vaatimusten vuoksi.
- Varautuminen suurten suorituskykyhankkeiden edellyttämiin investointeihin.
- **Valtion vuokrajärjestelmä näyttäisi edelleen aiheuttavan vuokrakustannusten jatkuvaa kasvua, vaikka keskitytäänkin olemassa olevien tilojen käyttöön ja yllä-/kunnossapitoon.**

Valtioneuvoston puolustusselonteon mukaisesti puolustushallinto pyrkii löytämään ratkaisuja toimitilojen säästöpaineille puolustusvoimien toimitilastrategian toimeenpanolla. Toimitilastrategia perustuu valtion yhteiseen kiinteistöstrategiaan, mutta siinä huomioidaan hallinnonalan erityispiirteet ja tarpeet. Strategia määrittää pitkän tähtäimen tavoitteet ja periaatteet toimitilojen kehittämiseksi. Keskeisimpiä tavoitteita on tilankäytön tehokkuus ja erityisesti valmiuden parantaminen erityistilojen jatkuvalla käytöllä jo normaalioloissa. Strategiaan liittyy sopeuttamisohjelma, jonka tavoitteena on saavuttaa kiinteistömenoihin vuoteen 2020 mennessä n. 27 meur:n kustannustason lasku vuoden 2015 tasosta. Ohjelman toimeenpanon ensimmäisessä vaiheessa irtisanottiin n. 130 rakennuksen tai rakenteen vuokrasopimukset, tarkastettiin kiinteistöpalveluiden tasoa ja leikattiin kiinteistöinvestointeja. Nyt on toimeenpantu jo toinen vaihe ja toimilla on saavutettu yhteensä noin puolet säästötavoitteesta.

Keskeisiä käynnissä olevia kehityshankkeita ovat mm. toimintaympäristökonseptointi ja hallinnon tilanhallinta -tietojärjestelmän (HTH-järjestelmä) käyttöönotto.

Valtioneuvoston puolustusselonteossa ei ole linjattu rakenteellisia muutoksia puolustusvoimien tai Puolustushallinnon rakennuslaitoksen organisaatioon. Toimitilastrategian toimeenpanolla pyritään ensisijaisesti löytämään säästöjä nykyisen toimintamallin tehostamisen kautta.

LIITE 1: Powerpoint-esitys

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi